

LÆRERVEJLEDNING: ARBEJD MED VERDENSMÅLENE

Verdens ledere blev i 2015 enige om 17 mål, som skal være opfyldt i 2030. Officielt hedder målene 'Sustainable Development Goals', men i Danmark har vi valgt at kalde dem verdensmålene - for det er det, de er. De er mål for verden - og de er globalt udtænkt og forankret. Det er derfor ikke blot en fælles vision for hele verden. Det er etableringen af en række rettigheder, som verdens ledere har forpligtet sig til, og som alle verdens borgere dermed kan holde dem op på.

Målene har til opgave at udrydde fattigdom, samt sikre øget global lighed og en mere bæredygtig verden. Bæredygtighed skal i denne sammenhæng forstås bredt, og handler om mere end klima og naturressourcer. Det dækker også over social og økonomisk bæredygtighed, medborgerskab, bekæmpelse af fattigdom og udvikling i retning af en mere lige verden.

Verdensmålene hænger sammen på kryds og på tværs – som en organisme. Kun ved at fokusere på og opfylde dem alle sammen når vi de samlede mål. Og det kan lade sig gøre, netop fordi målene er en samlet erklæring af en samlet række mål for en samlet verden.

Det drejer sig i bund og grund om at styrke global bevidsthed og globalt ejerskab. På den måde skabes der globalt medansvar for den retning, vi skal tage frem mod en bedre verden. Det gælder om at etablere partnerskaber på tværs af lande, regioner og udviklingsniveau. Kun ved at engagere os i hinanden i de globale udfordringer, verden står overfor, kan vi i fællesskab finde løsninger, der kommer alle til gode.

Det betyder blandt andet, at vi i vores del af verden skal sørge for, at vi opfylder målene selv, samtidig med at vi bidrager til at hjælpe udviklingslandene med at nå målene. Det sker gennem partnerskaber og bistand – og her hører den danske bistand til en af de mest effektive i verden.

Når mennesker har noget værdifuldt at miste og samtidig synes, at verden er sat nogenlunde retfærdigt sammen, kaster de sig sjældent ud i voldelige konflikter. Radikale idéer og fanatiske grupperinger vil have svært ved at finde fodfæste.

OXFAM
IBIS

På samme måde har enigheden om de 17 verdensmål skabt en tro på, at verdens lande i fællesskab kan løse de globale udfordringer.

Begge dele påvirker Danmark i en positiv retning. Stabilitet og internationalt samarbejde er vigtige faktorer for, at et land ikke bliver blæst omkuld af økonomiske kriser, befolkningsstrømme, epidemier, organiseret kriminalitet mm.

Verdensmålene er vigtige for alle i verden, herunder danske skoleelever. Målene har stor betydning for velfærd og fremgang over hele kloden, også i Danmark. Derfor bør Danmark gå forrest i arbejdet med verdensmålene – og derfor har du som lærer en nøglerolle i forhold til at udbrede kendskabet til målene.

Verdensmålene har betydning for den måde, verden udvikler sig på – den verden, der er fremtiden for danske skoleelever.

God arbejdslyst!

OPBYGNING AF UNDERVISNINGSMATERIALET

På hjemmesiden finder du en generel introduktion til verdensmålene, animationsfilm, PowerPoints og baggrundsskriv til dig som lærer.

Vi har valgt at inddele de 17 mål i fire overordnede temaer. Hvert tema har sin egen indgang på hjemmesiden, hvor du, ud over en præsentation af temaet, finder et baggrundsskriv og en PowerPoint, som kan understøtte din undervisning.

De fire temaer er:

- Fattigdom og ulighed:
Hvordan udrydder vi fattigdom og sikrer global lighed?

- Sundhed og ernæring:
Hvordan sikrer vi et godt helbred, rent vand og sanitet for alle?
Hvordan får vi udryddet sult?
- Uddannelse og en retfærdig verden:
Hvordan sikrer vi kvalitetsuddannelse, gode jobs, økonomisk vækst, lighed mellem kønnene, retfærdighed og fred?
- Miljø og bæredygtighed:
Hvordan sikrer vi energi for alle, solid infrastruktur, et sikkert miljø og bæredygtige livsforhold?

Derudover findes der på hjemmesiden en beskrivelse til hver af de 17 mål, en billedbank med billeder, som I frit kan benytte, samt hjælpevideoer, så I selv kan lave små film.

Opgaverne er fordelt således:

- Den korte version – en time/et modul
- Forslag til opgaver, der går mere i dybden

- Trindelte diskussions- og refleksions-spørgsmål til de fire temaer
- Forslag til opgaver, hvor eleverne formidler verdensmålene

Overalt i verden arbejder skoler med verdensmålene. I kan hente yderligere inspiration på den globale hjemmeside, hvor der findes opgaveforslag og film (på engelsk samt en række andre sprog). Materialer herfra kan med fordel bruges i sprogundervisningen.

»Se undervisningsmaterialet på www.worldslargestlesson.globalgoals.org

Fælles Mål

Folkeskolen skal forberede eleverne på at leve og agere i en global verden. Den skal gøre eleverne i stand til at reflektere over lokale og globale problemstillinger, så de udvikler kompetencer til at forstå og involvere sig i lokale og globale anliggender. Arbejdet med verdensmålene er derfor relevant i alle folkeskolens fag.

Foto: William Vest-Lillesøe

Når I arbejder med verdensmålene, lærer eleverne at tage stilling til deres eget liv og får viden om livsforhold for folk i udviklingslande. Samtidig får eleverne en forståelse af, hvordan de som globale medborgere er en del af både problemet og løsningen på verdens udfordringer. Færdigheder, viden og kompetencer relateret til globale forhold er forankret i de enkelte fag i folkeskolen. Ligeledes kan arbejdet med dette undervisningsmateriale understøtte elevernes generelle læring i forløb med fokus på for eksempel faglig læsning og formidling.

At løse verdens udfordringer kræver, at vi tænker innovativt og skaber nye og bæredygtige løsninger. Folkeskolens tværgående tema om innovation og entreprenørskab sætter netop fokus på bæredygtighed, og er derfor relevant i relation til arbejdet med verdensmålene. Bæredygtighed og innovation er også centrale temaer i forenklede Fælles Mål i en række af folkeskolens fag, hvor viden om bæredygtighed, innovation og entreprenørskab skal gøre eleverne i stand til at tænke i nye løsninger til gavn for Danmark såvel som resten af verden.

Når I har arbejdet med verdensmålene, har eleverne opnået viden om:

- Fattigdom - hvordan fattigdom bekæmpes
- Bæredygtighed - hvad bæredygtig udvikling betyder for eleverne selv, for Danmark og for verden
- Centrale globale problemstillinger – hvordan disse løses, og hvordan eleverne indgår som aktører i en global verden

Eleverne har derudover reflekteret over verdens udfordringer, både set fra deres eget og fra udviklingslandenes perspektiv. Og de har diskuteret, hvordan de som globale medborgere kan bidrage til en bæredygtig udvikling i verden.

VERDENSMÅL for bæredygtig udvikling

START ARBEJDET MED VERDENSMÅLENE DEN KORTE VERSION

- Start arbejdet med verdensmålene med at lade eleverne reflektere: Hvad er de største problemer i jeres lokalmiljø, i Danmark og i verden generelt?
- I kan opfordre eleverne til at tænke fra forskellige perspektiver. Lad dem for eksempel definere verdens problemer set fra deres eget perspektiv, som statsminister i Danmark eller som fattig i et udviklingsland.
- Hvis eleverne har svært ved at definere problemer kan følgende bruges til inspiration: fattigdom, ulighed i Danmark, ulighed mellem verdens lande, sult, sundhed, katastrofer, dårlig eller

ingen uddannelse, krig og usikkerhed, menneskerettighederne, diskrimination og racisme, forurening, miljøproblemer og klimaforandringer.

- Fortæl eleverne om verdensmålene (brug den introducerende PowerPoint), som er verdens lederes svar på de største problemer i verden. Er der nogle af de problemer, som eleverne har defineret, der falder sammen med de problemer, verdensmålene skal løse?
- Se herefter de små introducerende animationsfilm, og lad eleverne læse tegneserien.
- Lad efterfølgende eleverne færdiggøre følgende sætninger. Afslut med, at eleverne præsenterer deres færdiggjorte sætninger for resten af klassen.
- Verdensmålene er vigtige for mig, fordi...
- Verdensmålene er vigtige for verdens fattigste fordi ...
- Verdensmålene er vigtige for klodens fremtid, fordi ...

HVIS DU VIL GÅ MERE I DYBDEN MED VERDENSMÅLENE

Hvilke mål er vigtigst?

De 17 verdensmål er tæt forbundet, men de repræsenterer samtidig hver deres problemstillinger og mål for, hvordan disse løses globalt.

- Præsenter eleverne for de 17 verdensmål (brug Power Point).
- Lad eleverne individuelt reflektere over, hvilke fem mål, de synes, er de vigtigste. Eleverne skal kunne begrunde deres valg.
- Inddel klassen i mindre grupper, hvor eleverne argumenterer for, hvorfor de har valgt netop deres fem mål ud. Lad efterfølgende grupperne i fællesskab beslutte sig for de fem vigtigste mål.
- Afslut med en klassesdiskussion, hvor I taler om, hvilke mål eleverne synes er vigtigst. I kan tage udgangspunkt i, hvad eleverne synes, man skal sætte på først, hvordan målene hænger sammen og/eller om eleverne synes, nogle af målene er overflødige.
- Lav afslutningsvis klassens prioriterede rækkefølge af de 17 verdensmål.

Klassens tegneserie

- Læs tegneserien, der beskriver verdensmålene.
- Giv hver elev et stykke kvadratisk papir, og lad dem tegne et enkelt element til en fælles tegneserie, hvor de viser, hvordan de som individ kan være med til at opfylde verdensmålene.
- Sæt elevernes tegneseriestykker sammen, og vis resten af skolen, hvordan jeres klasse vil sikre opfyldelsen af verdensmålene.

I kan også fokusere på, hvad Danmark skal gøre for at opfylde målene, eller

lade eleverne tegne et element til en tegneserie, der har fokus på, hvorfor verdensmålene er vigtige.

Hvorfor er det vigtigt at kende verdensmålene?

- Del klassen op i grupper på 3-4 personer. Hver gruppe tegner omridset af et menneske på et stort stykke papir. Eleverne kan evt. tegne omridset af én fra gruppen ved at lade denne lægge sig ned på papiret. Der tegnes en stor cirkel uden om figuren. Cirklen repræsenterer verden.
- Bed eleverne brainstorme over, hvad det betyder for det enkelte individ at kende til verdensmålene. Lad dem skrive deres tanker ned inden for omridset af personen.
- Bed derefter eleverne brainstorme over, hvad det betyder for verden, at mange mennesker kender til verdensmålene. Lad dem skrive deres tanker ned inden for rammerne af cirklen.
- Afslut med en fælles diskussion i klassen, hvor I reflekterer over, hvorfor og hvordan kendskab til målene har betydning for, om målene kan opfyldes.

Hvordan bliver verden bedre?

- Del eleverne ind i grupper. Lad eleverne diskutere, hvordan verden udvikler sig efter deres mening.
- Efterfølgende kan I reflektere over, hvordan verdensmålene kan være

med til at udvikle verden i en mere positiv retning for alle verdens lande. I kan blandt andet diskutere:

- Hvad kan rige lande som Danmark gøre for, at verden udvikler sig i en mere retfærdig retning?
- Hvad kan udviklingslande gøre?
- Hvad kan eleverne selv gøre?

Tal med klassen om:

- Hvorfor er det vigtigt at have globale mål, som verdens ledere i fællesskab har vedtaget?
- Hvorfor er det vigtigt at have kendskab til målene?
- Hvordan kan elevernes viden om målene bidrage til, at målene opfyldes?

Spil om verdensmålene

Lad eleverne anvende deres viden om verdensmålene på en sjov og udfordrende måde. Spil verdensmåls-Jeopardy, eller lad eleverne konkurrere mod hinanden i verdensmåls-BesserWisser.

DISKUSSIONS- OG REFLEKTIONS- SPØRGSMÅL TIL DE 4 TEMAER

FATTIGDOM OG ULIGHED

De sidste årtier har bragt store fremskridt for mange mennesker i hele verden – også i verdens fattigste lande. Men denne fremgang trues af hastigt stigende ulighed. I mange lande øges uligheden mellem de rigeste og de fattigste. Det betyder, at et lands udvikling ikke nødvendigvis kommer de fattigste til gode. Hvis fremgangen i verden skal være med til at bekæmpe fattigdom og sikre fremgang for alle, er det vigtigt at mindske den stigende ulighed.

Læs om temaet, og brug PowerPointen som introduktion til eleverne. Tal med eleverne om:

1 – 3 klasse:

- Hvad er fattigdom? Hvad betyder det at være fattig? I kan blandt andet tale om muligheden for at komme i skole, få nok mad og komme til lægen.
- Hvad kendetegner fattige lande?
- Hvad betyder det at være lige? Hvad er ulighed? Lad eleverne komme med eksempler på lighed og ulighed i verden.

4 – 7 klasse:

- Danmark er et af de mest lige lande i verden – snak om, hvordan vi kan mærke, at vi i Danmark er relativt lige? Hvad betyder det for vores hverdag?
- Selv om Danmark er et af de mest lige lande i verden, vokser uligheden – hvad betyder det i et land som Danmark, når uligheden vokser? Hvilke konsekvenser har det?
- Hvad er ulighed? Hvad gør ulighed ved et samfund? Hvad gør det ved et land, hvis få er meget rige, mens mange er fattige?
- På hvilke måder kommer ulighed til udtryk i Danmark, i udviklingslande og mellem rige og fattige lande?
- Hvordan tror eleverne, at ulighed kan mindskes i et udviklingsland? I kan blandt andet tale om, at sundhed og

uddannelse kan være med til at mindske ulighed. Gratis offentlig sundhed og uddannelse er ikke kun en menneskeret, men kan være med til at rette op på de alvorligste følger af en skæv fordeling af indkomst og formue. Når der skaffes klinikker, klasseværelser, læger og medicin, mindskes forskellene i livsmuligheder.

8 – 10 klasse:

- Syv ud af ti mennesker lever i lande, hvor uligheden øges hastigt. Hvis udviklingen fortsætter, vil den rigeste 1% af jordens befolkning snart eje mere end resten af verdens befolkning tilsammen. Hvilke konsekvenser har ulighed for et samfund? Og hvilke konsekvenser har ulighed globalt?
- I Danmark, som ellers er blandt verdens mest lige samfund, vokser uligheden – hvad betyder det i et land som Danmark, når uligheden vokser? Hvilke konsekvenser har det?
- Hvis man vil ændre på ressourcefordelingen i et samfund eller i verden kræver det politiske valg og handlinger. For eksempel kan et gratis offentligt sundhedsvæsen og uddannelsessystem være med til at mindske uligheden i et samfund. Snak om fordeling af ressourcer og om, hvor-

dan fordelingen kan være med til at mindske ulighed.

- Ulighed handler om mere end penge. Penge kan også give magt til at påvirke lovgivning og politiske beslutninger. I fattige såvel som rige lande giver penge magt og privilegier på bekostning af flertallets rettigheder. Snak om, hvorfor og hvordan det giver magt at have penge? Kender eleverne til eksempler fra Danmark eller andre steder i verden?

SUNDHED OG ERNÆRING

I dag går mange børn og voksne sultne i seng og er fejl- eller underernærede. Folk dør af sygdomme, der kunne være forebygget eller undgået, hvis de fattigste lande i verden havde et bedre sundhedsvæsen. Verdensmålene bidrager til, at alle børn og voksne skal kunne spise sig mætte i sund og nærende mad. Et godt helbred er forudsætningen for at kunne leve et godt liv, og for at kunne tage del i udviklingen af sit land.

Læs om temaet, og brug Power-Pointen som introduktion til eleverne. Tal med eleverne om:

1. – 3. klasse:

- Hvad betyder adgang til rent vand? Lad eleverne nævne ting fra deres hverdag, de ikke ville kunne uden nem adgang til vand.
- Tal om, hvordan mange mennesker i udviklingslande må gå meget langt efter vand – hvad betyder det for deres hverdag? I kan blandt andet tale om, at mange børn (især piger) holdes væk fra skole, fordi de skal hjælpe familien med at hente vand langt fra deres landsby.
- Hvad sker der, når man ikke får nok mad? I kan blandt andet tale om, at man har sværere ved at koncentrere sig i skolen, og at man nemmere bliver syg.
- Hvad er sund mad? Tal med klassen om, hvorfor det er vigtigt at få sund og alsidig kost. Måske har børnene set billeder i TV af fejlnærede børn med store maver – tal om, hvordan det påvirker ens krop, hvis man får for lidt eller meget ensidig kost.

4. – 6. klasse:

- Hvad betyder adgang til rent vand, og hvilke konsekvenser har mangel på vand?

- Hvorfor er det vigtigt at kunne komme til læge? I kan blandt andet tale om, at mange mennesker i udviklingslande bor langt fra en klinik eller ikke har råd til lægebesøg og medicin. – hvilke konsekvenser har det?
- Kender eleverne til sygdomme, som man dør af i udviklingslande? I kan tale om malaria – at mange dør, fordi de ikke har råd til et myggenet. Eller at børn dør af diarré, fordi de ikke har adgang til rent vand eller råd til at komme til lægen. Er det rimeligt, at nogen i verden dør af sygdomme, der nemt kan kureres?
- Snak med eleverne om forskellen på fejl- og underernæring. I kan blandt andet tale om, at man har sværere ved at koncentrere sig i skolen, og at man nemmere bliver syg.
- Hvordan kan uddannelse være med til at skabe bedre sundhed? Tal blandt andet om kendskab til hygiejne og viden om basale sygdomme.

7. – 10. klasse:

- Hvordan kan uddannelse være med til at skabe bedre sundhed? Hvilke konsekvenser har ingen eller ringe uddannelse for ens sundhed?

Foto: Unicef

Foto: Hanne Selhaas

- Hvad betyder reproduktiv sundhed? Hvorfor er det vigtigt at have kendskab til det? I kan blandt andet tale om, at mange piger i udviklingslande får børn meget tidligt (de ved ikke, hvordan man undgår at blive gravid, der er ikke penge til kondomer, de bliver udsat for overgreb). I mange tilfælde går det ud over pigernes mulighed for at få en uddannelse. Samtidigt dør mange piger i forbindelse med graviditet, fordi de ikke kommer til lægen.
- Kender eleverne til epidemier, som mange mennesker i udviklingslande dør af. Tal for eksempel om den store ebola-epidemi i Vestafrika i 2014. Reflekter over, hvorfor sådanne epidemier sjældent rammer eller får lov til at eskalere i rige lande? Hvad kan der gøres for at undgå sådanne epidemier?

UDDANNELSE OG EN RETFÆRDIG VERDEN

Uddannelse er en af de vigtigste forudsætninger for et lands langsigtede udvikling. Der er sammenhæng mellem velstand og god uddannelse. Mennesker uden uddannelse har sværere ved at kæmpe for deres rettigheder, komme ud af fattigdom og aktivt deltage i en demo-

kratisk udvikling af deres land.

Verdensmålene skal være med til at sikre, at alle børn i verden får en uddannelse af god kvalitet. Uddannelse er også med til at mindske og bekæmpe diskrimination og med til at sikre fred og retfærdighed.

Læs om temaet, og brug Power-Pointen som introduktion til eleverne. Tal med klassen om:

1 – 3 klasse:

- Hvorfor er det vigtigt at gå i skole?
- Hvorfor tror I, mange børn i udviklingslande ikke kommer i skole?
- Hvad tænker I om, at nogen børn i verden ikke kommer i skole?
- Hvordan tror I, hverdagen ser ud for børn, der ikke går i skole – hvad laver de?
- Hvordan ville jeres hverdag se ud, hvis I ikke gik i skole?
- Hvad betyder det, at uddannelse er en rettighed?
- Hvad er diskrimination? Kender eleverne til eksempler, hvor nogen er blevet diskrimineret?
- Hvad er ligestilling?
- Hvad er børnearbejde? Er det i orden, at børn arbejder i stedet for at gå i skole?

4 – 7 klasse:

- Hvorfor er det vigtigt at gå i skole? Hvad betyder det, hvis man ikke får en uddannelse?
- Hvorfor tror I, mange børn i udviklingslande ikke kommer i skole? Hvordan tror I, deres hverdag ser ud?
- Lad eleverne reflektere over, hvad deres skolegang betyder for dem nu og i fremtiden.
- Mange skolebørn i udviklingslande forlader grundskolen før tid. Det betyder, at de ikke når at lære at læse, skrive og regne. Det er basale færdigheder for at kunne klare sig i verden i dag – hvorfor?
- En god uddannelse betyder, at der er kvalitet i uddannelsen. Overfyldte klasselokaler, mangel på materialer og mangel på uddannede lærere gør det svært at blive dygtig. Verdensmålenes fokus på uddannelse understreger vigtigheden af kvalitet. Snak med eleverne om, hvad kvalitet i undervisning betyder?
- Hvad betyder det, at uddannelse er en rettighed? Perspektivér til Danmark, hvor det er en pligt at få undervisning
- Hvad er diskrimination? Find konkrete eksempler på diskrimination og snak om, hvorfor nogen diskriminerer andre? Hvilke konsekvenser har diskrimi-

nation for dem, der diskrimineres?

- Kan uddannelse være med til at hindre diskrimination?
- Hvad er ligestilling? Er det vigtigt, at alle i et samfund har samme rettigheder? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad er børnearbejde? Er det ok, at børn arbejder i stedet for at gå i skole?

8 – 10 klasse:

- Hvad betyder en god uddannelse for den enkelte, for familien og for samfundet?
- Hvorfor kommer mange børn i udviklingslande ikke i skole, og hvilke konsekvenser har det?
- Hvad betyder det, at uddannelse er en rettighed?
- Hvad skal der gøres for at sikre, at alle børn kommer i skole?
- Har vi i den rige del af verden pligt til at hjælpe børn i udviklingslande til at komme i skole? Find argumenter for og imod.
- Hvad er en god uddannelse? Hvordan kan man sikre, at børn i udviklingslande får en uddannelse af en god kvalitet?
- I mange udviklingslande har kvin-

der ikke de samme rettigheder som mænd. Piger anses stadig mange steder for mindre værd end drenge. Mange steder kan kvinder ikke eje og arve jord, de har ikke adgang til at låne penge og kan ikke bestemme over deres egen krop. Tal med eleverne om ligestilling. Har vi ligestilling i Danmark? Hvad betyder ligestilling for et samfund?

- Hvad betyder det for et samfund, hvis der er meget diskrimination? Kan uddannelse være med til at hindre diskrimination – hvordan?
- Hvad er børnearbejde? Hvad kan vi i Danmark gøre for at forhindre børnearbejde?
- Hvad er et godt job? Hvad er arbejdstagerrettigheder? vigtige?

MILJØ OG BÆREDYGTIGHED

Bæredygtighed handler blandt andet om den måde, vi lever på i dagligdagen. Om vi køber mange eller få ting, smider meget eller lidt emballage ud, kører i bil eller cykler. Altså om alle de ting, vi gør hver dag, som har betydning for vores klima-fodspor. Mange udviklingslande gen-

nemgår en positiv udvikling. Det skaber nye muligheder for velfærd, uddannelse og innovation, men det rejser også nye udfordringer i forhold til klima og bæredygtighed.

Læs om temaet, og brug Power-Pointen som introduktion til eleverne. Snak med eleverne om:

1. – 3 klasse:

- Hvordan, tror eleverne, det er at leve uden elektricitet? Hvad betyder det for hverdagen? Og er der ting, man ikke kan?
- Hvad kender eleverne til klimaforandringer?
- Hvad er forurening? Og hvad skaber forurening?
- Hvordan kan vi selv være med til at mindske forurening?
- Hvorfor er det vigtigt, at vi passer på dyrene, naturen og verdenshavene?

4-6 klasse:

- Hvad betyder bæredygtighed?
- Hvorfor er det vigtigt, at der er en stabil energiforsyning i alle lande? Hvad betyder det for et lands mulighed for at udvikle sig?

- Hvad forårsager klimaforandringer, og på hvilken måde har de konsekvenser for folks liv?
- Hvorfor er folk i udviklingslande ekstra sårbare overfor klimaforandringer?
- Hvad er biodiversitet, og hvorfor er det vigtigt?
- Hvordan er vi med til at sætte klimafodspor på jorden? Hvad kan vi som individer og samfund gøre for at mindske vores klimafodspor?

7. - 10. klasse:

- Forurening kender ikke til landegrænser. Hvordan kan forurening skabt ét sted i verden ramme et andet sted?
- Hvorfor er folk i fattige lande mere sårbare overfor klimaforandringer?
- Hvad er bæredygtighed? Og hvordan kan ny teknologi være med til at skabe bæredygtighed?
- Har rige lande et ansvar i forhold til fattige lande, der er påvirket af klimaforandringerne? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Man kan tale om to strategier til at håndtere klimaforandringer: Modvirkning af klimaforandringer, der har til formål at reducere årsager til klimaforandringer, og tilpasning til klimaforandringer, der har til formål at reducere sårbarheden over for klimaforandringer. Tal med eleverne om forskellen på de to begreber.
- Hvad kan vi som individer og samfund gøre for at mindske vores klimafodspor?

Arbejd videre med klima, bæredygtighed og elevernes eget klimafodspor

Med Oxfam IBIS' klimaportal Agent Footprint kan eleverne rejse jorden rundt og få viden om mennesker, dyr og klima forskellige steder i verden. Materialet er målrettet 4.-9. klasse og indeholder en stor lande-database og klimahistorier fra hele verden, hvor eleverne bliver præsenteret for de globale aspekter af de store klimaspørgsmål.

Et centralt udgangspunkt for materialet er "beregneren". Her kan eleverne indsamle data om deres forbrug af vand og energi og dermed blive kloge på deres eget klimafodspor.

På hjemmesiden www.agentfootprint.dk findes en selvstændig lærervejledning med opgaveforslag til en række af skolens fag.

FOKUS PÅ FORMIDLING

Lad eleverne arbejde i dybden med verdensmålene og de underliggende temaer. Lad dem prøve selv at formidle de problemstillinger, som verdensmålene tager afsæt i, og/eller lad dem sætte deres egne ord på, hvad verdensmålene betyder for dem selv og for verden.

Præsentationer

På hjemmesiden findes en billedbank med billeder, som eleverne frit kan bruge. Lad eleverne udarbejde en præsentation, hvor de tager udgangspunkt i arbejdet med verdensmålene.

- Eleverne kan lave en præsentation, hvor de formidler essensen i verdensmålene, går i dybden med et af temaerne eller et enkelt mål.
- De kan også lave en collage eller tegneserie.
- Brug eventuelt værktøjerne i SkoleTube, hvorfra det er muligt at hente billederne direkte ind.

Film

- Lad eleverne bruge deres mobiltelefoner til at lave en film om verdensmålene. På hjemmesiden findes hjælpevideoer til at lave film med mobilen. Eleverne kan med egne ord fortælle,

Foto: Christina Alstrup

hvorfor verdensmålene er vigtige. Hvad de synes, er det vigtigste mål. Hvad verdensmålene betyder for dem, Danmark eller børn i udviklingslande. De kan også lave en mere faktuel formidling af budskaberne i verdensmålene. Billederne fra billedbanken kan klippes ind i jeres film.

Avis

- Ved at lave en avis, som I deler med andre på skolen, elevernes familie og venner og/eller andre i jeres lokalsamfund, er I med til at sprede budskabet om verdensmålene.
- Del klassen op i mindre grupper, der hver især bidrager med et produkt til klassens avis.

TV eller radio

- Lav et indslag til en TV- eller radioavis, hvor eleverne gør rede for essensen i verdensmålene. Indslaget kan optages på video med mobilen eller med en diktafon. I billedbanken findes billeder, som eleverne kan klippe ind i deres produktion. Lad eleverne frem-

føre deres produktion for resten af skolen og/eller forældrene.

Voxpop

Voxpop er et mini-interview, der gengives i kort form. Med en voxpop giver man folk taletid ved at spørge tilfældige personer om deres mening eller viden om et bestemt emne.

- Lad eleverne lave en voxpop, der viser forskellige menneskers bud på, hvilke problemer de anser for de største i verden. Eleverne kan interviewe andre på skolen, deres forældre eller tilfældige mennesker på gaden. En voxpop kan enten formidles i skriftlig form eller laves som korte videoklip, eleverne til slut klipper sammen til et samlet indslag.

Skriv et essay

I et essay har man lov til at undre sig over noget.

- Overskriften for et essay kunne være: "På vej mod år 2030 - hvor svært kan det være?" eller "Verdensmål - hvorfor?" Lad eleverne finde inspiration på hjemmesiden og lad dem skrive om dét, der undrer dem. De kan også skrive om, hvad verdensmålene betyder for dem, og hvordan de kan være med til at opfylde dem.

